

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ASTSUBAYLAR: KAMU MALİ YÖNETİMİ BAKIMINDAN BİR İNCELEME

FATİH ÇAM

TURANSAM Uluslararası Endeksli Hakemli Dergi
DOI NUMBERS <http://dx.doi.org/10.15189/1308-8041>

Yıl/Year: 2023

Sayı/Issue: 59

Cilt/Volume: 15

Makale Gönderim Tarihi: 08/09/2023

Makale Kabul Tarihi: 15/09/2023

https://www.turansam.org/TURAN-SAM_59.pdf

■ Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren batılı standartlara uygun kadroların teşkil edilmesiyle Türk Silahlı Kuvvetleri içerisinde etkin rol oynayan, taktik ve stratejik seviyede önemli konuma sahip olan astsubayların varlığı gittikçe önem kazanmıştır. Bu araştırmada, Türk idari teşkilatlanması içindeki TSK'da yer alan astsubaylık statüsüne ait sorunların; kamu mali yönetimi, ücret rejimi ve yönetim bilimleri dinamikleri açısından ortaya konulması amaçlanmıştır. Söz konusu sorunların özellikle 1950'li yıllardan başlayarak günümüze kadar astsubaylar üzerindeki negatif etkisinin tespit edilmesi ve elde edilen bulgular ışığında yenilikçi çözümlere ulaşılması başlıca hedefler arasında yer almaktadır. Araştırma kapsamında Türk Silahlı Kuvvetleri'nde astsubaylara yönelik statü durumu, ücret rejimi, kariyer doyumu gibi faktörler de yine kamu mali yönetimi kavramları ve yönetim bilimleri perspektifi açısından ele alınmıştır. Araştırmada, araştırma evreninin biçimsel niteliği sebebiyle görevdeki astsubaylar için açık veri kaynaklarının kullanılmasına özen gösterilmiştir. İkinci olarak, çalışma kapsamında gönüllü katılımcı "emekli astsubaylardan", iletişim/bilgisayar teknolojileri aracılığıyla araştırma sorularının cevaplanması beklenmiştir. Temel belirleyici (yaş, cinsiyet, eğitim durumu vb.) soruların yanı sıra gelir durumu ve yaşam tatmini ve ücret tatmini ölçekleri kullanılmıştır. Elde edilen verilerle açıklayıcı faktör analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizleri uygulanmıştır. Uygulanan analizler neticesinde başlangıçtaki varsayımlara koşut biçimde ücret rejimine bağlı sorunlar ile iş doyumundan uzak ve büyük yapılı örgütlere has zedelenmiş iş barışının varlığı ve kurumsal kimlik algısında sorunlu alanlar tespit edilmiştir.

- *Anahtar Kelimeler: TSK, Astsubay, Kamu Mali Yönetimi, Ücret Rejimi, İş Barışı*
- *Jel Kodu: J30*
- *Fatih ÇAM. Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İİSBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, fcam@gelisim.edu.tr, 0000-0002-5815-5617*

■ GİRİŞ

- Ordu sistemleri, kurumsal nitelikleriyle dünya üzerindeki diğer beşeri örgütlenmelere öncülük eden bir konumda bulunmaktadır. Toplumun geri kalanına etki eden birçok teknolojik ya da örgütsel yenilik ordu-savaş pratiklerinin ihtiyaç duyduğu alanda doğup dışarıya transfer edilmiştir. Belirtilen niteliğine bağlı olarak büyük yapılı örgütlerin teşkilat yapısı ya da kadrolarının kamu idaresi şemsiyesi altındaki diğer kurumsal bürokratik yapılara da örnek teşkil ettiği yönetim bilimleri açısından kabul gören bir yaklaşımdır. Modern Türkiye'nin yüzyıllara uzanan yolculuğunda benimsemiş olduğu güçlü ordu prensibi bu yönüyle ele alındığında daha anlamlı bir hal almaktadır. Her kademe ve statüde sağlam bir yasal temelde, iyi tanımlanmış görev ve sorumluluklara sahip, kendi kültürel dinamikleriyle uyumlu profesyonel bir ordu Türk Devleti'nin garantisi durumundadır. Ancak idealize edilen yapının aksine uzun ömürlü ordu yapılanması ekseninde belirli alanlarda sorunlar da meydana gelebilmektedir. Çalışmanın bütününde Türk Ordusu'nun idari teşkilatlanmasında yer alan astsubay statüsünün karşı karşıya kaldığı sorunlar ve çözümleri üzerine odaklanılmıştır. Alan yazında gerçekleştirilen derinlikli taramalar, çalışmanın ilerleyen bölümlerinde açıklanacak olan sorunlar silsilesini içeren akademik metinlerin yokluğuna işaret etmektedir. Mevcut koşullar altında yeterli bilgi, belge ve dokümanın varlığına rağmen belirtilen idari ve fonksiyonel sorunların akademik/bilimsel temelde tartışılmamış olması bu çalışmanın ana motivasyonunu oluşturmaktadır.

■ ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI

- Araştırmanın merkezinde TSK bürokratik/idari yapılanması içerisindeki astsubaylık statüsünün geçmişten günümüze kadar uzanan süreçteki sorunları yer almaktadır. Bu sorunları sırasıyla yasalaşma sürecinde idari/fonksiyonel uygunsuzluk, statüler arasında derinleşen mali tevzin (denkleştirme/dengeleme) problemi, eğitim ve itibari koşulların çağın gereklerine uygun biçimde dönüştürülememesi, sosyo-psikolojik-geleneksel etkenlere bağlı olarak yeniliğe karşı bürokratik direnç ve güncel koşullara cevap vermekte zorlanan kanun temelli yapısal zorunluluklar biçiminde açıklamak mümkündür.
- Bu çalışma, Türk idari teşkilatlanmasında askeri bürokratik sınıflandırmada yer alan TSK'daki astsubaylık statüsüne ilişkin sorunların; kamu mali yönetimi, ücret rejimi ve yönetim bilimleri dinamikleri açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Sözü edilen sorunların tarihsel olarak 1950'li yıllardan günümüze kadar emekli ve muvazzaf astsubaylar üzerindeki olumsuz etkilerinin tespit edilmesi ve elde edilen bulgular kapsamında çözümlere ulaşılması temel hedef olarak ileri sürülmektedir. Araştırma evreninde TSK'da "çalışan ve emekli" astsubaylara ilişkin statü durumu, ücret rejimi, kariyer doyumu gibi unsurlar kamu mali yönetimi kavramları ve yönetim bilimleri yaklaşımı bakımından değerlendirilmiştir.
- TSK, Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını ve birliğini anayasal temelde korumakla görevli köklü bir kamu kurumudur. Mevcut durumda yasal ve mali konumu itibariyle astsubay statüsünün sorunlarının derinlikli analizlerle tarihsel bir perspektifle ele alınıp incelenmesi araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır.

■ ARAŐTIRMAYA AİT BAŐLİKLAR

1. Kavramsal ereve

2. Kamu Personeli Askeri Personel Ayrımı

3. TartıŐmalar

4. TSK Personel Sisteminde Yapısal/Mali Sorunların Yasalar Temelinde İncelenmesi

5. Tazminat Konusu

6. Astsubaylık Tanımının Gelişen Koşullara Uygun Olarak Yeniden Değerlendirilmesi

7. Araştırmanın Bulguları

8. Güvenilirlik Analizi

9. Normallik Analizi

10. Parametrik Olmayan Testler

11. Korelasyon Analizi

12. Regresyon analizi

13. Sonuç

14. Kaynakça

■ TAZMİNAT KONUSU

- Tazminat konusunun üç grup altında incelenmesi gerekmektedir. Bunlar makam tazminatı, temsil tazminatı ve görev tazminatı olarak belirlenmiştir.
- Makam Tazminatı:
- 12.02.1982 tarihli ve 2596 sayılı Kanunla 926 sayılı TSK Personel Kanununa eklenen Ek 18. madde ile Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanına makam tazminatı ödenmesine imkân verilmiştir.
- 26.06.1984 tarihli ve 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 39. maddesi ile de Orgeneral ve Oramiral rütbesindeki subaylar makam tazminatı kapsamına dâhil edilmiştir.
- 24.12.1986 tarihli ve 265 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3. maddesi ile ek-18. madde değiştirilerek, makam tazminatı general ve amiral rütbesindeki personelin tamamına teşmil edilmiştir.
- 09.04.1990 tarihli ve 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 21. maddesi ile 926 sayılı TSK Personel Kanununa V sayılı Makam Tazminatı Cetveli eklenmiş ve Kıdemli Albaylara da makam tazminatı ödenmeye başlanmıştır.
- 27.12.1991 tarihli ve 475 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10. maddesi ile anılan Cetvelde yer alan “Kıdemli Albaylar” ibaresi “Albaylar” olarak değiştirilerek, Albay rütbesindeki subayların tamamına makam tazminatı ödenmeye başlanmıştır.
- 13.07.1993 tarihli ve 486 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile de Kıdemli Albaylar ve Albaylar için farklı makam tazminatı göstergesi tespit edilmiştir. Aynı rütbede olan subayların farklı makam tazminatı alması bakımından dikkat çeken bir durumdur.
- 19.12.1996 tarihli ve 568 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3. maddesi ile 926 sayılı TSK Personel Kanununa ekli V Sayılı Makam Tazminatı Cetveli değiştirilerek, Yarbay rütbesindeki subaylara da makam tazminatı ödenmeye başlanmıştır.
- Yukarda yer alan ifadelere dikkate alındığında makam tazminatının Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı’ndan başlayıp Yarbay rütbesindeki subaylara kadar tahakkuk ettirilmesi; 1982-1996 yılları arasında olup, 80 darbesinden hemen sonra başladığını ve devam eden 14 yıl içinde mevcut duruma taşındığını söylemek mümkündür.

■ Temsil Tazminatı:

■ Temsil tazminatı, 12 Şubat 2000 tarih ve 23962 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4505 sayılı sosyal güvenlikle ilgili bazı kanunlarda değişiklik yapılması ve temsil tazminatı ödenmesi hakkında kanunla yürürlüğe girmiştir. En az 7000 gösterge üzerinden makam veya yüksek hâkimlik tazminatı alanların özlük haklarında yapılan önemli bir iyileştirme olduğunu söylemek mümkündür. Temsil tazminatı alabilecekler 4505 sayılı kanunun 5. maddesinde düzenlenmiştir.

■ Temsil tazminatı göstergesi 7.000 ve yukarısında olanlara yani; general ve amirallere tahakkuk ettirilen bir tazminattır. Bu açıdan general ve amiraller; makam ve temsil tazminatını bir arada almaktadır.

■ Görev Tazminatı:

■ 10.04.2001 tarihli ve 4639 sayılı kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan “Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında” 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11. maddesiyle 27.06.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1. maddesine eklenen (c) bendi gereği; “(A) bendi kapsamına giren ve temsil tazminatı almayan personele de “hizmet (görev) tazminatı” verilmiştir. Bir başka ifadeyle, yarbay ve üst rütbedeki subaylara hizmet (görev) tazminatı ödenmeye başlanmıştır.

■ Görev tazminatı, makam tazminatı göstergesi 7.000’den az olanlara yani; yarbay, albay ve kıdemli albaylara tahakkuk ettirilen bir tazminattır. Bu açıdan yarbay, albay ve kıdemli albaylar; makam ve görev tazminatını bir arada almaktadır. TSK içerisindeki yarbay rütbesindeki subaylara tahakkuk ettirilen makam tazminatının temel dayanak noktası anılan personelin “amir” sıfatıyla tanımlanmış olmasıdır. Astsubayların da “amir” sıfatıyla doğrudan emir-komuta yetki ve sorumlulukları ve buna bağlı makamları işgal ettiği bilinmektedir. Öyleyse söz konusu amir tanımına karşılık olarak statüler arası bir farklılıktan bahsetmek akla yatkın bir açıklama değildir.

■ Subay ve astsubayların emeklilikte oluşan maaş farklarının temel belirleyicisi gösterge/ek gösterge, derece kademe ve hizmet yılı esası üzerinden değerlendirildiğinde arada oluşan fark yaklaşık olarak %10 iken söz konusu tazminatlarla birlikte bu fark yaklaşık iki katına ulaşmaktadır. Emekliliğe esas aylık subay-astsubay maaş karşılaştırmasında ek göstergeden kaynaklanan fark statüler açısından makul değerler içerisinde bulunmaktadır. Asıl önemli olan tazminata konu olan ödeme kalemidir. Aradaki büyük mali uçurumun ortadan kaldırılması için yarbay örneğinde olduğu gibi bir düzenleme ile mali tevzin tesis edilmelidir. Aşağıdaki tablolarda verilen değerler her iki statünün de maksimum çalışma sürelerinin sonundaki değerlere karşılık gelmektedir. Tazminatsız maaş bağlama oranlarında da görüleceği üzere fiili hizmet bakımından astsubaylar daha fazla çalışmasına rağmen bağlanan maaş arasındaki fark kapanmamaktadır.

■ 27. Dönem TBMM takviminin son günlerinde söz konusu tazminat sorunlarına bağlı olarak askeri ve hükümet kanadınca oluşturulan 2/5023 esas numaralı kanun teklifinde yeni bir tazminat modeli ileri sürülmüştür. “İlave Tazminat” adı altında tasarlanan ödeme biçimi eleştiriye açık niteliktedir. Çünkü hali hazırda TSK’ya yönelik uygun yasal zemine oturtulmuş bir kanun mevcutken, kamu mali yönetiminin bürokratik kadrolarını yeni zahmetlere sürükleyecek bir ödeme biçimi yaratılmıştır. Ancak uzun tartışmalara konu olan astsubay statüsünün tazminat talebine kalıcı çözüm getirecek türden uzun soluklu bir yasal çalışma hayata geçirilecek ise kamu bürokrasisi için harcanan emek anlamlı olarak nitelendirilebilir.

■ Aşağıdaki tabloda subay ve astsubaylara emeklilikte ödenen emekli ikramiyesi ve aylıklarının yanı sıra tazminat ödemesine esas aylıklar gösterilmiştir. Her bir ödeme kalemini temsil eden sütunda farklı statü ve rütbedeki farklılıklar görülebilmektedir. Astsubay statüsünde üç rütbede makam, temsil ve kadrosuzluk tazminatı tahakkuk ettirilmemiştir.

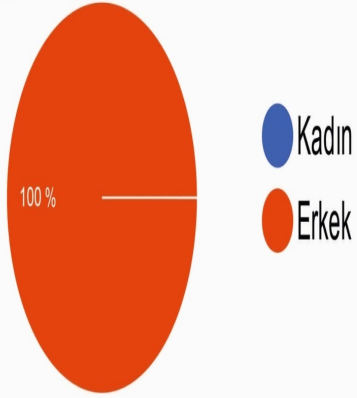
■ASTSUBAYLIK TANIMININ GELİŞEN KOŞULLARA UYGUN OLARAK YENİDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 5802 Sayılı Kanun günümüzden yaklaşık yetmiş yıl önce yürürlüğe Astsubay Kanunu olarak girmiş ve kanun kapsamında “Astsubaylık” tanımı yapılmıştır. Kanuna göre astsubaylık tanımı;
- “Türkiye Cumhuriyeti Ordusunun kara, deniz ve hava kuvvetleriyle jandarma, gümrük koruma birlikleri kadrolarının ast komuta kademelerinde eğitim, sevk ve idare ile diğer idari işlerde subaya yardımcı olarak görevlendirilen askerî şahıslara (Astsubay) adı verilir”.
- İlgili kanunlara yakından bakıldığında akla “astsubaylık statüsü gerçekten TSK’nın gereksinimleri doğrultusunda mı teşkil edilmiştir?” sorusu gelmektedir. Dönemin koşullarında “Astsubay yardımcısıdır, asli görevi yoktur” açıklaması ile astsubaylar yasalar önünde kıymetsizleştirilmiştir. Kabul Tarihi 02/07/1951 olan Astsubay Kanununun 32’nci maddesi ile 5619 sayılı Gedikli Erbaş Kanunu yürürlükten kaldırılmış, aynı Kanunun 1’nci maddesi ile de astsubayın tanımı yapılmıştır. Astsubay tanımında astsubaylar yardımcı sıfatı ile ön planda tutulmuştur. Yine, Kabul Tarihi 27/07/1967 olan 926 sayılı TSK Personel Kanununun 208’inci maddesi k) bendi ile 5802 sayılı Astsubay Kanunu yürürlükten kaldırılırken astsubay tanımının yer aldığı 1’nci maddesi hariç bırakılmıştır. Bu açıdan astsubaylık tanımında yardımcı ifadesinin kaldırılması hedeflenmiştir. Tespit edilen bulgular ışığında yeni ve modern ordu sistemlerine hizmet edebilecek uygun tanımlamanın aşağıdaki gibi olması gerektiği değerlendirilmektedir.
- “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında gereken teknik, taktik, ikmal, bakım, onarım, eğitim, öğretim, güvenlik, asayiş, adli, sevk, idari ve idareye icra ve komuta eden, makam ve memuriyet itibari ile emretmek selahiyetini haiz astsubay astçavuştan, astsubay kıdemli başçavuşa kadar rütbeyi haiz askerdir”.

■ ARAŞTIRMANIN BULGULARI

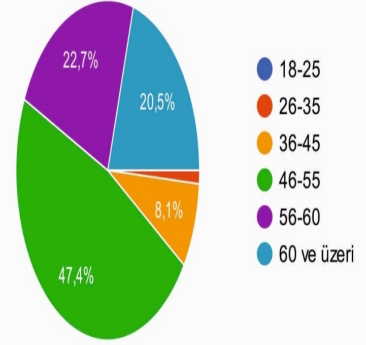
1) Cinsiyetiniz

1.010 yanıt

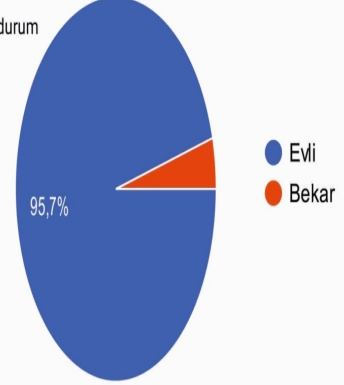
2) Yaşınız

1.010 yanıt

3) Medeni durum

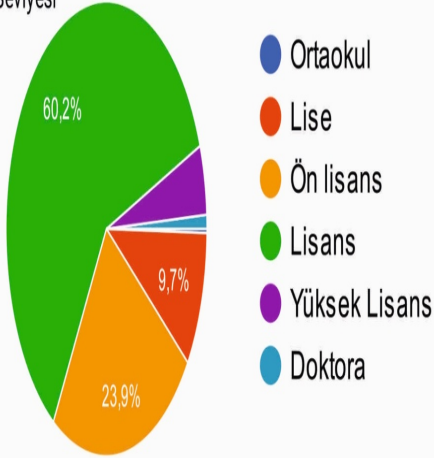
1.010 yanıt

■ ARAŞTIRMANIN BULGULARI

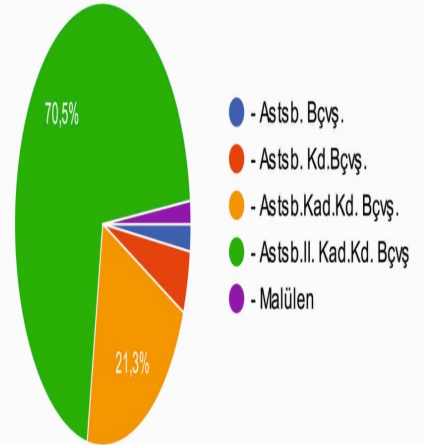
4) Eğitim Seviyesi

1.010 yanıt

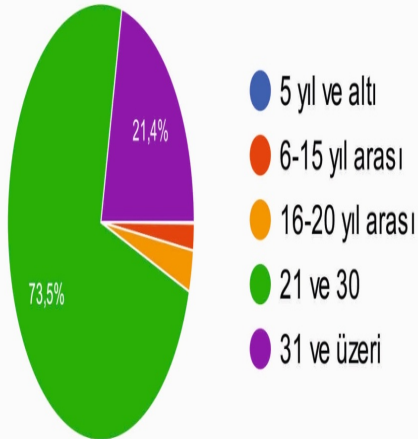
6) Türk Silahlı Kuvvetleri'nde hangi rütbeden emekli oldunuz?

1.010 yanıt

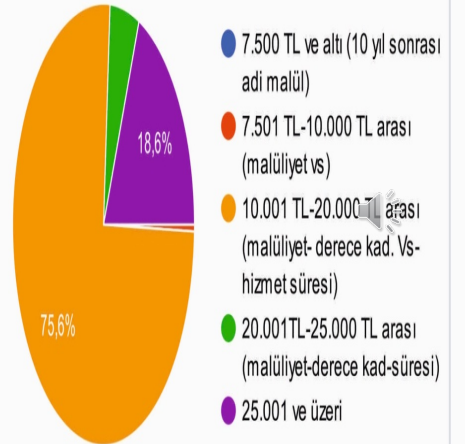
5) Türk Silahlı Kuvvetleri'nde çalışma süresi

1.010 yanıt

7) Aylık maddi gelir durumu (Temel gelirlerle birlikte gelen net tutar):

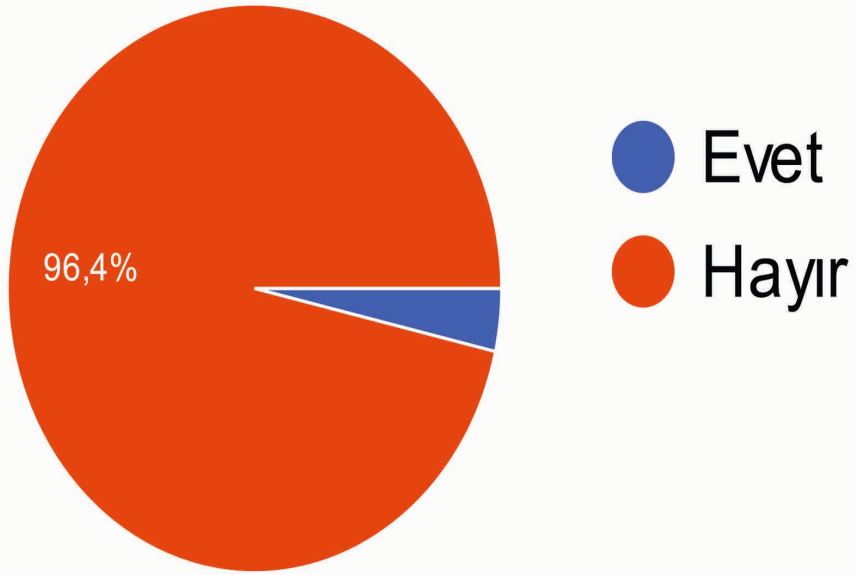
1.010 yanıt

■ ARAŞTIRMANIN BULGULARI

8) TSK'dan elde ettiğiniz aylık gelir ile ek bir gelire ihtiyaç duymadan geçiminizi sağlamanız mümkün mü?

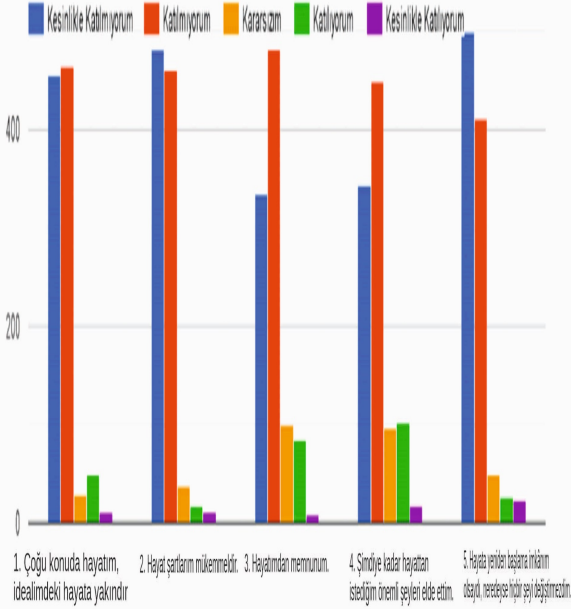
1.010 yanıt

■ ARAŞTIRMANIN BULGULARI

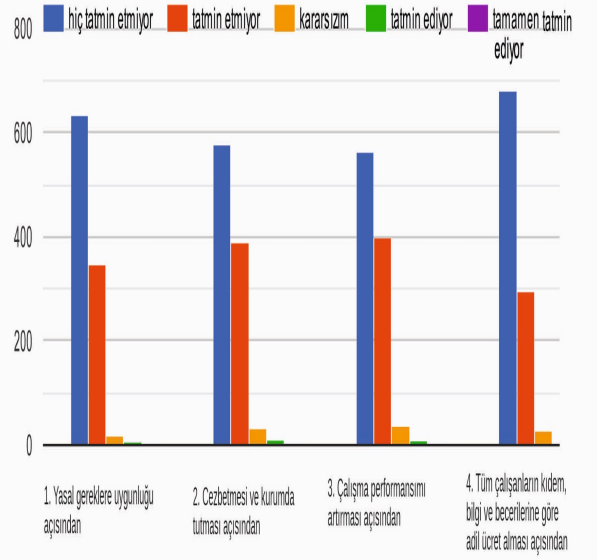
9) YAŞAM TATMİNİ ÖLÇEĞİ

1.010 yanıt

10) ÜCRET TATMİNİ ÖLÇEĞİ

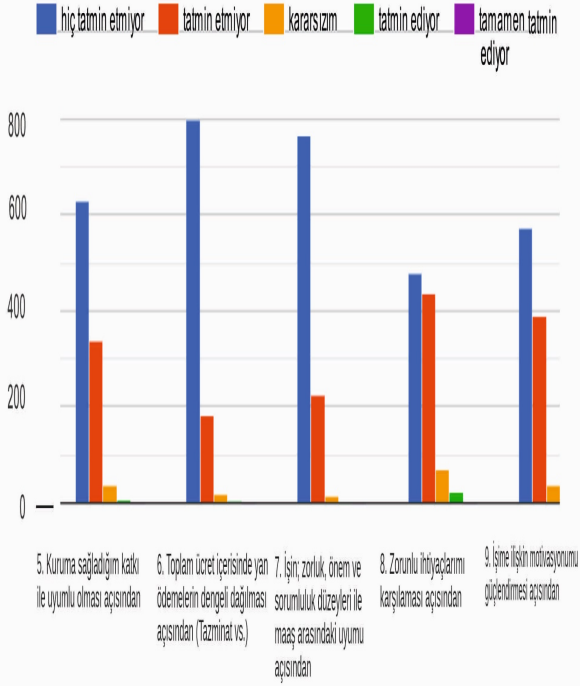
1.010 yanıt

■ ARAŞTIRMANIN BULGULARI

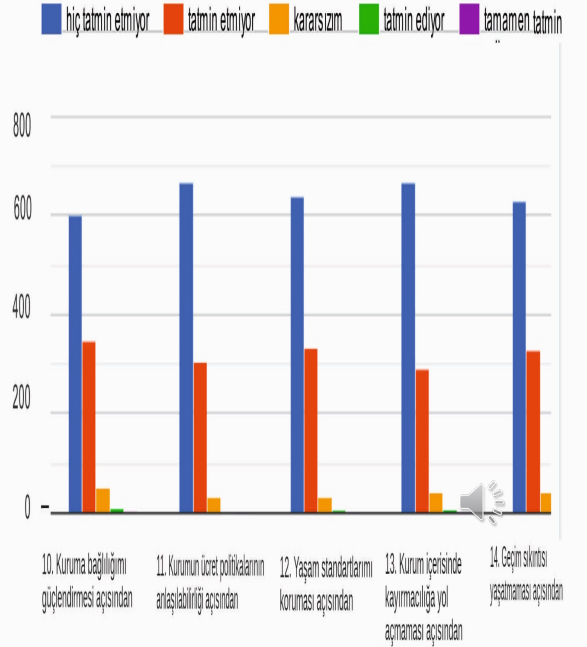
10) ÜCRET TATMİNİ ÖLÇEĞİ

1.010 yanıt

10) ÜCRET TATMİNİ ÖLÇEĞİ

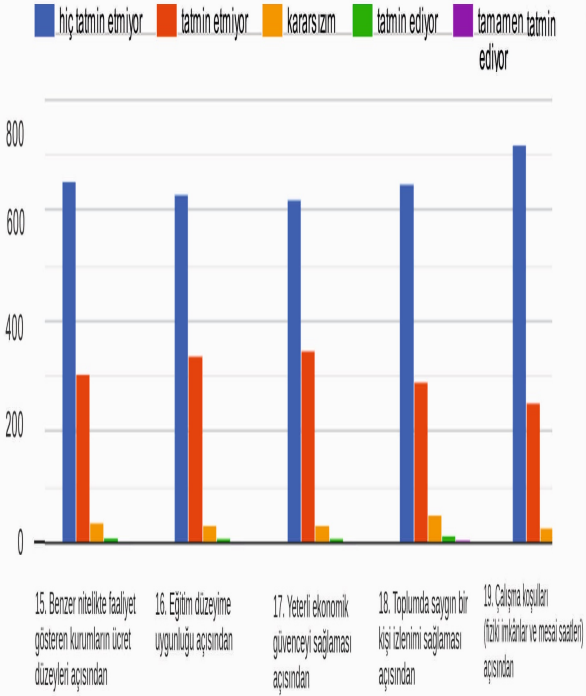
1.010 yanıt

■ ARAŞTIRMANIN BULGULARI

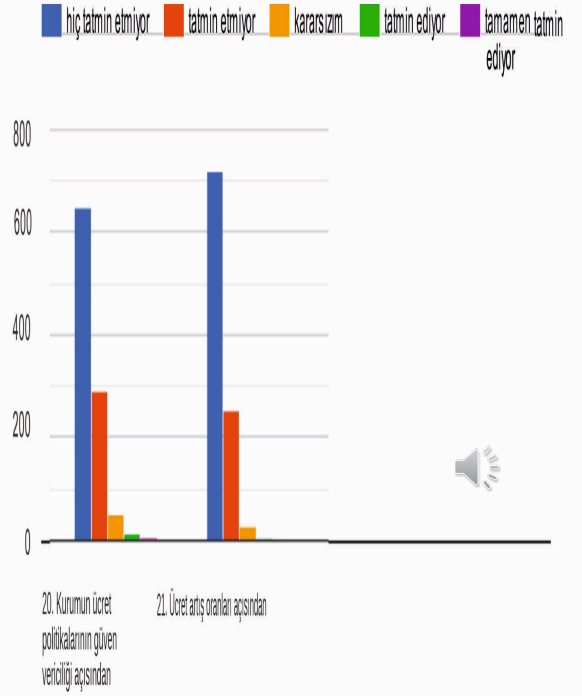
10) ÜCRET TATMİNİ ÖLÇEĞİ

1.010 yanıt

10) ÜCRET TATMİNİ ÖLÇEĞİ

1.010 yanıt

■ SONUÇ

- Toplumsal nitelikli büyük yapıli örgütlerin kuruluş, planlama ve yürütme faaliyetlerine ilişkin konular sosyal bilimler çatısı altındaki başlıca bilim dalları ile disiplinlerin çalışma alanına girmektedir. İşletme biliminden siyaset bilimine, kamu yönetimi disiplininden ekonomi-finans alanına kadar birçok alanda yürütülen bilimsel çalışmalar yasal/rasyonel ilkelerin belirlediği izlek üzerinde ilerlemektedir. Sosyoloji biliminin belirlediği bu ilkeler genellikle ilkesi, kapsayıcılık ilkesi, sürdürülebilirlik ilkesi, zorunluluk ilkesi, nesnellik ilkesi, açıklık ilkesi, esneklik ilkesi gibi bazı başlıklar altında açıklanabilir. Belirlenen ilkeler ışığında yürütülen akademik araştırma ve inceleme faaliyetleri bazen doğrudan yapının bütününe kapsayabildiği gibi bazen de yapının organlarını araştırma öznesi haline getirebilmektedir. Metaforik bir benzeşmeyle TSK içerisinde yer alan bir statü olarak astsubaylık kurumunun sorunlarına aranan çözümler yapının bütününe idari/fonksiyonel anlamda ilerleme ve fayda sağlama kapasitesine sahiptir.
- T.C. Anayasası, genellikle ilkesine uygun olarak Türk idari teşkilatlanmasının tüm unsurlarına etki edecek biçimde tasarlanmış temel kural ve kaideleri amirdir. Ancak araştırma sürecinde bu ilkenin doğrudan ihmal edildiği yönünde belirgin bulgular tespit edilmiştir. Kapsayıcılık ilkesi noktasından ele alındığında asker kişi tanımlamasına uygun olarak yasalarda yer alan astsubay statüsünün ekonomik ve itibari bakımdan ayrı tutulduğu gözlemlenmiştir. 1950'li yıllardan başlayarak geçen zaman içerisinde yasalar üzerindeki müdahalelerle süreklilik isteyen bütünlük yıpratılmıştır. Üstelik belirgin ve dengeli bir yasal çerçeve mevcut iken bu kurallara uyma zorunluluğu terkedilmiştir. Nesnellik ilkesi, alınan karar ve planlarda herkese eşit ve adil olarak davranılmasını öngörmektedir. Belirli grup ya da kimseleri diğerlerinin aleyhine gözeten veya onların çıkarlarını ön planda tutan uygulamalar nesnel değil öznel olarak ifade edilmektedir. Öte yandan uygulamalara temel oluşturan yasal düzenlemeleri değiştirilemez olarak kabul etmek ekonomik-sosyal ve teknolojik gelişmelerle dönüşen modern dünyanın gerçekleriyle uyumsuzdur. Makul bir esneklikle yeni plan ve düzenlemelerle çağın koşullarına uyum sağlamak politika yapıcılarının ajandasında başlıca eylem olarak sırasını beklemektedir. Yıllara dağılan planlama ve uygulama süreci iç ve dış etkenlere de bağlı olarak dönemin ihtiyaçlarına binaen şekillenmektedir. Bu uzun süreç boyunca ilgili kanunlar üzerindeki tartışmalı maddeler, ülkedeki birçok nitelikli hukukçunun varlığına rağmen çözüme yönelik değişikliklerden kısmen uzak kalmıştır. Öte yandan batılı ordu sistemlerinden transfer edilmiş olan askeri hiyerarşik statülerin Türk ordu yapısına uygun olmaması tespit edilen uyumsuzluğun oturtulamamış yasalama süreçlerine yansımaları olarak değerlendirilebilir.
- Tespit edilen uyumsuzluk ve yasal stabilizasyon eksikliği belirgin sorunları da beraberinde getirmektedir. Daha yakından bakıldığında, astsubay statüsündeki personelin TSK içerisinde birçok subay kadro görevlerini asaleten ve vekâleten, amir vasıflı birçok görevleri de asaleten yerine getirmesine rağmen bunun karşılığında tazminata esas bir ücretlendirme kaleminden mahrum bırakıldığı görülmektedir. TSK'da teşkil edilen mevcut astsubaylık statüsünde yetki ve sorumlulukları itibari ile astsubaylar liderlik ve amirlik vasıflı görevler olan S1 (Personel Subay/Astsubaylığı), S2 (İstihbarat Sb./Asb. lığı), S3 (Harekât ve Eğt. Sb./Asb.lığı), S4 (İkmal Sb/Asb.lığı), Askerlik Şube Bşk.lığı, Kısım Komutanlığı, Takım Komutanlığı, Bölük Astsubaylığı, Mal Saymanı, Kademe Amirliği, Ulaştırma Kısım Amirliği, Kısım Amirliği, Kamp ve Orduevi Müdürlüğü, Öğretmenlik, Bando Komutanlığı, Karakol Komutanlığı, Şube Müdürlüğü, Bot Komutanlığı ihtiyaç halinde Bölük Komutanlığı vb. birçok sorumlulukları olan etkin vasıflı kadro görevlerini yürütmektedirler. Söz konusu öncüllerle birlikte çalışmanın analizinden elde edilen bulgulara göre astsubayların ücret tatmini konusu yaşam tatminlerini olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir. Sadece idari yetki ve sorumluluklar penceresinden değil teknik kadrolarda yer alan astsubaylar açısından da iş doyumu ve ücret tatminine endeksli olumsuz bulgular elde edilmiştir. TSK envanterindeki mevcut modern teknolojik araç, gereç ve cihazların büyük bir bölümü astsubaylar tarafından kullanılmaktadır. İşletim, bakım, onarım ve tamir faaliyetleri de yine astsubaylar tarafından yürütülmektedir. Bu bakımdan temsil, iş görme kapasitesi ve bilgi çağı olarak ifade edilen dönemin gereklerine uygun olarak TSK'ya astsubay yetiştiren okulların lisans düzeyine çıkarılması bir zorunluluk olarak değerlendirilmektedir.
- Her ne kadar çalışmanın ana odağında mali tevzin ve ilişkili konular olsa da mali iyileştirme ve düzenlemelerin aynı zamanda astsubaylık statüsünün itibari anlamda da iyileştirilmesine doğrudan katkı sağlayacağı inkâr edilemez bir gerçekliktir. Dünya orduları arasında saygın bir yere sahip olan TSK'nin uluslararası platformda hak ettiği konumda bulunması için tüm statüleri kapsayan paradigmatik değişim ve düzenlemelere duyulan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Diğer yandan Türk toplum yapısı içerisinde TSK kadrolarında profesyonel olarak yer almayı planlayan gençler açısından da güven duyulan bir kariyer olarak astsubaylık statüsü hak ettiği noktaya ulaştırılmalıdır.

■ KAYNAKÇA

- Aslan, O.E. (2012). *Kamu personel hukuku*. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Atay, E.E. (2006). *İdare hukuku*. Turhan Kitabevi, Ankara.
- Çam, F. (2023). *Kentlerde Kültür Sanat Yönetimi Yerel Yönetimler Araştırması*. İdealkent Yayınları. Ankara
- Demir, R. (2007). *Türkiye’de kamu sektöründe ücret yapısı ve politikaları*. [yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Erat, V. (2013). Kamu görevlisi kavramı açısından geçici köy korucuları. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 28(1), 169-196.
- Güler, B.A. (2005). *Kamu personeli sistem ve yönetimi*. İmge Kitabevi, Ankara.
- Sayan, İ.Ö. (2009). Türkiye’de kamu personel sistemi: İdari, askeri, akademik, adli personel ayrımı. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 64(1), 201- 245.
- *Kanunlar*
- 211 Sayılı Kanun, Türk Silahlı Kuvvetleri iç hizmet kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.211-20110310.pdf>
- 241 Sayılı Kanun, Memurlar ve diğer kamu görevlileriyle ilgili bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun hükmünde kararname, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/4.5.241.pdf>
- 418 Sayılı Kanun, [Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname](https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/memurlar-ve-diger-kamu-gorevlileri-ile-ilgili-bazi-kanun-ve-kanun-hukmunde-kararnamelerde-degisiklik-3), <https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/memurlar-ve-diger-kamu-gorevlileri-ile-ilgili-bazi-kanun-ve-kanun-hukmunde-kararnamelerde-degisiklik-3>
- 486 Sayılı Kanun, Umuru belediyeye müteallik ahkâmı cezaiye hakkında kanun, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.486.pdf>
- 657 Sayılı Kanun, Devlet memurları kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- 926 Sayılı Kanun, Türk Silahlı Kuvvetleri personel kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.926.pdf>
- 1323 Sayılı Kanun, [27/7/1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklmesi Hakkında Kanun](https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/rg801y1970n13579k1323), <https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/rg801y1970n13579k1323>
- 1424 Sayılı Kanun, İcra ve iflas kanunu, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/1183.pdf>

■ KAYNAKÇA

- 1923 Sayılı Kanun, [926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun](https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/926-sayili-turk-silahli-kuvvetleri-personel-kanununun-bazi-maddelerinin-degistirilmesi-bazi-maddelerinin-yururluktan-kaldirilmesi-ve-bu-kanuna-ek-ve-ek-geçici-maddeler-eklenmesi-hakkında-kanun), <https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/926-sayili-turk-silahli-kuvvetleri-personel-kanununun-bazi-maddelerinin-degistirilmesi-bazi-1>
- 2709 Sayılı Kanun, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>
- 2596 Sayılı Kanun, Bazı kisvelerin giyilmeyeceğine dair kanun, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.2596.pdf>
- 2771 Sayılı Kanun, Ordu dâhili hizmet kanunu. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/3031.pdf>
- 5802 Sayılı Kanun, Astsubay Kanunu, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/7852.pdf>
- 4505 Sayılı Kanun, Sosyal güvenlikle ilgili bazı kanunlarda değişiklik yapılması ve temsil tazminatı ödenmesi hakkında kanun, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4505.pdf>
- 4639 Sayılı Kanun, Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair yetki kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4639.pdf>
- 4752 Sayılı Kanun, Astsubay meslek yüksekokulları kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.4752.pdf>
- 4861 Sayılı Kanun, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Uzman Erbaş Kanunu, Uzman Jandarma Kanunu, Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Askerlik Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2003/06/20030606.htm>
- 5837 Sayılı Kanun, Askerlik kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/02/20090213-1.htm>
- 6656 Sayılı Kanun, Yükseköğretim kanunu ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanun, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/01/20160109-1.pdf>
- 7415 Sayılı Kanun, Askerî Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, <https://www.alomaliye.com/2022/07/13/7415-sayili-kanun/>

■ TEŞEKKÜR BEYANI

Kamu Mali Yönetimi ve TSK Personel Maaş Sistemleri hakkında
Yazar Fahrettin BAĞRI'ya,

Akademik Etik ve Hukuki çerçeve konularında Prof. Dr. Olgun
DEĞİRMENCI'ye,

Akademik Yöntem ve Kavramsal Planın şekillendirilmesi
konusunda Doç. Dr. Barış ATEŞ'e,

Eğitim ve İtibari Değerlendirmeler hakkında MSÜ (E) Öğr.
Görevlisi Şener MARANCI'ye,

Sosyolog Ali SERİN'e,

Mevzuat konularında Av. Yalçın TUNÇBİLEK'e,

Sosyal medya ve kaynakların taranması konusunda Sezgin
Yılmaz'a,

Güncel saha tecrübelerinin aktarılması noktasında Murat KOSA,
Hüsamettin DUMAN, İsmet ŞEKER, Hüseyin KORKMAZ'a,

Araştırma sürecinin planlanması ve koordinesinde Sn. Nevzat
YÜKSEL'e vermiş oldukları destek için teşekkür ederim.

Bilimsel Makale Astsubay Çalıştay Çalışma Grubu-2023

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ASTSUBAYLAR: KAMU MALİ YÖNETİMİ BAKIMINDAN BİR İNCELEME

100

Dr. Fatih ÇAM

TURANSAM Uluslararası Endeksli Hakemli Dergi

Yıl/Year: 2023
Sayı/Issue: 59
Cilt/Volume: 15
Makale Gönderim Tarihi: 08/09/2023
Makale Kabul Tarihi: 15/09/2023

(Em.) K.K.K. NEVZAT YÜKSEL
Çalıştay Çalışma Grubu Koordinatör

(Em.) JGK SEZGİN YILMAZ
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

(Em.) Hv.K.K. ALİ SERİN
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

(Em.) K.K.K. ŞENER MARANCI
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

(Em.) K.K.K. FAHRETTİN BAĞRI
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

(Em.) Dz.K.K. YALÇIN TUNÇBİLEK
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

(Em.) JGK HÜSEYİN KORKMAZ
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

(Em.) Dz.K.K. MURAT KOSA
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

(Em.) JGK İSMET ŞEKER
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

(Em.) K.K.K. HÜSAMETTİN DUMAN
Çalıştay Çalışma Grubu Üye

www.astsubaycalistayi.com

info@astsubaycalistayi.com

